

Aanjagen van jongerenparticipatie en dan...?

Evaluatie Jongerenetwerk - Samen met de Jeugd 2018-2019
oktober 2019

Aanleiding

De transitie van de jeugdhulp is een feit en we bevinden ons te midden van de transformatie. Als Regio Hart van Brabant werken we in samenhang aan een soepele uitvoering van de taken waar we als gemeenten verantwoordelijk voor zijn geworden.

Jongerenparticipatie is hierbij een belangrijk middel om het jeugd(hulp)beleid meer inclusief en effectief te maken. Want alleen door het aan jongeren zelf te vragen, weten we of de bedachte hulp ook daadwerkelijk aansluit. Met hulp van de aanjagers jongerenparticipatie zijn er in het afgelopen jaar vele bijzondere bijeenkomsten georganiseerd. Op een verfrissende manier worden de ideeën van de jongeren verzameld want, jongeren hebben zelf ook concrete ideeën over wat er nodig is om de jeugdhulp te verbeteren. Het dan ook een gemiste kans als je geen gebruik maakt van hun kennis, ervaringen en ideeën.

Eind 2017 is de ambitie van de transformatie vastgelegd in de nieuwe koers 'Samen met de Jeugd'. Die koers dient als vertrekpunt en inspiratie om het dan ook echt in samenhang te doen. Jongerenparticipatie draagt effectief bij aan het vermogen om vanuit de leefwereld van de jongeren te denken en te handelen. Dat betekent hier en daar een cultuuromslag.

Sinds de zomer van 2018 zijn Cees Thomassen & Eva Saeboe de vaste aanjagers jongerenparticipatie van de regio Hart van Brabant. Het Jongerenetwerk-Samen met de Jeugd is onderdeel van het Innovatienetwerk Jeugd en creëert mogelijkheden tot meer inspraak, invloed en initiatief voor jongeren van 12 tot en met 27 jaar in het jeugd(hulp)beleid.

Afgelopen schooljaar zijn de aanjagers begonnen aan het actieplan Regionaal Jongeren Participatie Netwerk (RJPN) 2018-2019. Deze werkzaamheden verdienen nu een evaluatie. Eerst geven we een korte impressie van onze acties & bevindingen en daarna enkele aanbevelingen voor de toekomst.

Acties en Bevindingen

In september 2019 presenteerden we ons actieplan RJPN 2018-2019. Wij werken vanuit schooljaren en niet kalenderjaren, omdat dit gebruikelijk is bij jongeren. Om te komen tot betekenisvolle jongerenparticipatie hebben wij gekozen voor vier onderdelen.

1. Het Jongerenetwerk-Samen met de Jeugd

Het Jongerenetwerk agendeert jongerenparticipatie in de regio Hart van Brabant. Het maakt projecten rondom inspraak, invloed en initiatief van jongeren zichtbaar, haalt op wat er leeft, geeft gevraagd en ongevraagd advies en maakt verbinding waar zinvol.

Het netwerk is aanzienlijk gegroeid en de aanjagers worden beter en vaker gevonden als er behoefte is aan kennis of advies. In het Jongerennetwerk zijn er al vele zinvolle connecties gemaakt. Twee concrete voorbeelden zijn:

Missing Chapter met de Raad van Kinderen – onderzoek naar wonen doe je thuis

In 2018 werden we uitgenodigd, op initiatief van Traverse, om mee te denken bij de installatie van een Raad van Kinderen begeleid door de Missing Chapter Foundation. Zij organiseren dialogen tussen basisschoolkinderen en besluitvormers via een stukje eigen onderzoek door de klas en een dialoogsessie met de stakeholders. Missing Chapter gelooft dat kinderen de ontbrekende schakel in beleidsontwikkeling zijn.

Uniek aan de samenwerking in dit project is de vele stakeholders die hebben meegedaan. De projectgroep Raad van Kinderen Tilburg bestaat uit: Bibliotheek Midden-Brabant, Traverse, Zorgbelang, Sterk Huis, R-Newt, Jongeren Participatie en de Gemeente Tilburg. Zie ook de bijlage voor de Infograhic.

Speaking Minds met de Jongeren denktank – onderzoek naar kleinsma-middelen

In 2019 werd JP advies gevraagd over de ontwikkeling van de visie bestaanszekerheid voor de gemeente Tilburg. Op dat moment is de verbinding met Speaking Minds ontstaan. Zij brengen met hun methode 'de Jongeren denktank' een dialoog tot stand tussen een groep jongeren (MBO) en beleidsmakers met de portefeuille Armoede. Speaking Minds richt zich op jongeren (16-21) die niet gewend zijn om actief te participeren en die voor beleidsmakers moeilijk bereikbaar zijn.

Uniek aan dit project was de samenstelling van de aanwezigen tijdens de slotbijeenkomst. Zo gaf de JDT-begeleider te kennen nooit eerder zoveel raadsleden te hebben gezien bij de presentatie van de adviezen.

2. Kinderrechtendag

Elk jaar wordt op 20 november wereldwijd de Dag van de Rechten van het Kind gevierd. Sinds 2015 organiseren wij een regionale Kinderrechtendag. Kinderrechten beginnen namelijk bij het recht op participatie en dat betekent dat ieder kind kan meedenken, meepraten, meebeslissen, meedoen en mee kan helpen aan een veilige, gelukkige en gezonde leefomgeving.

In 2018 is er voor 213 kinderen, 8 docenten, 8 jongerenwerkers en 5 beleidsmedewerkers uit de regio Hart van Brabant een programma samengesteld in samenwerking het Innovatienetwerk Jeugd, Jongerennetwerk – Samen met de Jeugd, Kinderrechten.NU, GGD Hart voor Brabant, de Taskforce Kindermishandeling, de IMC Weekendschool, R-newt, Mind Minds en BOOTS projects.

Een van de opbrengsten is dat het Kinderrechtenspel van Kinderrechten.NU in samenwerking met de GGD wordt uitgerold in de hele regio. Meer informatie over het kinderrechtendagboek en de aftermovie? Ga naar www.samenmetdejeugd.nl

3. De Adviesvangers

De Adviesvangers zijn een groep jongeren, die zijn getraind om leeftijdsgenoten op creatieve wijze uit te dagen, mee te laten denken, ideeën aan te dragen en hun mening te geven op vraagstukken uit de regio.

In het afgelopen jaar is het jongerenetwerk voor de werving van nieuwe adviesvangers een samenwerking aangegaan met BOOTS projects, een intern stagebureau van ROC Zorg & Welzijn. Hieruit zijn acht nieuwe en enthousiaste adviesvangers gekomen. Onze focus lag afgelopen schooljaar vooral op vraagstukken uit de regiogemeenten. Samen met de adviesvangers hebben we afgelopen schooljaar ruim vijftien brainstormsessies gehouden. In bijna alle gemeenten hebben we een of meer adviesvanger-brainstorm(s) kunnen doen.

In totaal
8 adviesvangers
15 brainstorms

De verslagen van de brainstormsessies vind je op www.samenmetdejeugd.nl

3. Het Inspiratie Café

Inspiratie Cafés zijn pizza-brainstormsessies georganiseerd dóór jongeren en vóór jongeren. Jongeren geven verdieping en maken zichtbaar wat het voor hen betekent om in deze tijd jongere te zijn. Ieder Inspiratie Café heeft telkens weer een nieuw thema, gekozen door jongeren zelf. Wat maakt hen gelukkig? Wat zijn hun zorgen? En welke ideeën hebben zij tot verbetering en/of vernieuwing?

De aanjagers proberen zoveel mogelijk het proces rond een Inspiratie Café te faciliteren en zo min mogelijk te begeleiden. Dat vraagt om een houding die jongeren alle ruimte geeft voor hun eigen inbreng. Slechts waar nodig wordt gestuurd. Het proces begint vaak bij een groep jongeren die een bepaald thema willen uitdiepen. Dat gebeurt in ongeveer acht wekelijkse bijeenkomsten waarin het vooronderzoek plaatsvindt en de themabijeenkomst in elkaar gezet wordt (werving-locatie-werkvorm-pizza).

In totaal (sinds 2016)
237 jongeren
9 Inspiratie Cafés

In 2019
93 jongeren
3 Inspiratie Cafés

Gemiddeld doen er 35 jongeren mee aan een Inspiratie Café. Na de bijeenkomst maken de jongeren van de output een verslag en een infographic. Deze zijn te vinden op www.samenmetdejeugd.nl

Dit schooljaar organiseerden we Inspiratie Cafés #7-Ervaringskennis, #8-Prestatiedruk-in-het-HBO en #9-Thuis.

Een spin-off van het Inspiratiecafé Ervaringskennis is dus de Jeugdwelzijnsraad. Daarover later meer.

De aftermovies, verslagen en infographics van de Inspiratie Cafés vind je op www.samenmetdejeugd.nl

Aanbevelingen

In het afgelopen schooljaar hebben we met het Jongerenennetwerk-Samen met de Jeugd de doelen uit ons actieplan RJPN 2018-2019 ruimschoots behaald. We hebben ons quotum van 15 adviesvangersessies behaald. Helaas bleek het niet haalbaar om in alle gemeente een sessie te organiseren. In sommige gemeenten kregen we weinig reactie op onze uitnodigingen. Naast Kinderrechtendag hebben we drie Inspiratie cafés laten ontstaan. Maar het belangrijkste is dat we voor zover wij het zelf kunnen inschatten Jongerenparticipatie op de kaart hebben gezet. In de reacties van jongeren, bestuurders, professionals en ambtenaren merken we, dat we voelbaar aanwezig zijn in de regio. De lijst met netwerk-verbindingen, activiteiten, adviezen en infographics is ruimschoots uitgebreid. We hebben meer dan ooit kunnen bijdragen aan de beleidsontwikkeling voor.. nee. met de jeugd! We hebben een stukje cultuuromslag weten te realiseren.

Steeds vaker worden wij benaderd als het om de inspraak van jongeren gaat. Zowel beleidsmakers als professionals uit het werkveld weten ons meer en meer te vinden. Om deze ontwikkeling verder uit te bouwen willen we meer doen van wat werkt en scherpen we aan waar we meer inclusief en effectief kunnen zijn. De actiepunten voor het huidige schooljaar zijn:

WAT WERKT?

- Het **Jongerenennetwerk** zullen we blijven verbinden naar binnen en naar buiten, met zowel landelijke, regionale als lokale contacten.
- Middels de **Kinderrechtendag** zal het agenderen van kinderparticipatie en het verbinden van kinderen, professionals en ambtenaren worden gecontinueerd.

WAT AANSCHERPEN?

- Binnen de **Inspiratie Cafés** zullen we meer aandacht besteden aan de landing van de jongerenadviezen. Door beleidsontwikkelaars, professionals en zorgaanbieder meer mee te nemen in het proces, proberen we te borgen dat de energie van de jongeren ook na de bijeenkomst een vervolg krijgt.
- Voor de **Adviesvangers** blijven we samenwerken met het ROC Zorg & Welzijn. De werkwijze wordt gecontinueerd om elke twee weken bij elkaar te komen om hun advies te vangen. Wij voorzien hen van een cursus adviesvangen en ondersteunen de projecten die zij zelf uitvoeren. We gaan dus minder met hen op pad om bij andere deelnemende groepen informatie op te halen. De BOOTS adviesvangers worden als het ware een van onze vaste klankbordgroepen. Elke twee weken brengen wij een beleidsthema in en leggen dat voor aan de jongeren van BOOTS.

WAT AANVULLEN?

- Vanaf juni 2019 zijn we gestart met de **Jeugdwelzijnsraad**. Deze vaste klankbordgroep bestaat momenteel uit dertien jongeren met een bezonken ervaring in de jeugdhulp. De raad komt tweewekelijks bij elkaar om beleidsthema's te behandelen. We beginnen met de thema's uit het uitvoeringsprogramma koers jeugd en daarna gaan we ook onderwerpen ophalen bij jeugdzorgaanbieders.
- Zo snel als mogelijk gaat onze **website www.samenmetdejeugd.nl** in de lucht. Om meerdere redenen is een website nu relevant. Steeds vaker krijgen wij de vraag naar jongeren die willen en kunnen meedenken. Een digitaal advertentiebord biedt de mogelijkheid om deze vraag en aanbod aan elkaar te verbinden. Inmiddels hebben wij uit talloze bijeenkomsten verslagen, video's en infographics opgemaakt. Deze zijn dan centraal te vinden in de kennisbank. Om de discussie over zuivere jongerenparticipatie aan te wakkeren hebben we op de website ook een prikkelende pagina over "jongerendecoratie". Samen met een ludieke pecha kucha presentatie laten we zien dat er nog veel te vaak sprake is van decoratie i.p.v. participatie.

Aanjagen in de toekomst

Met bovenstaande actiepunten kunnen de aanjagers jongerenparticipatie de komende periode weer vooruit. Vanuit onze praktijkervaring weten wij zeker dat deze verbeteringen tot meer impact zullen leiden. Maar er ontstaat gaandeweg het schooljaar een uitdaging.

Meer informatie en advies over jongerenparticipatie vind je op onze website:
www.samenmetdejeugd.nl

Met vriendelijke groet,

Cees Thomassen & Eva Saeboe
Aanjagers Jongerenparticipatie Regio Hart van Brabant

Bijlagen:
Infographic IC#7 ervaringskennis
Infographic IC#8 HBO prestatiedruk
Infographic IC#9 Thuis
Infographic Raad van Kinderen